

SANA (HN)-08

West Bengal State University

B.A./B.Sc./B. Com. (Honours, Major, General) Examinations, 2015

PART - III

SANSKRIT — HONOURS

PAPER - VIII

Duration : 4 Hours]

[Maximum Marks : 100

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

The figures in the margin indicate full marks.

UNIT - I

Marks - 70

1. को नाम कर्मप्रवचनीयः ? अस्य वैशिष्ट्यं सम्यक् निरूप्योपसर्गतोऽस्य भेदः प्रतिपाद्यताम् ।

अथवा

2 + 6 + 2 = 10

'प्रातिपदिकार्थलिङ्ग परिमाणवचनमात्रे प्रथमा' इति सूत्राशयः सविशदं परिष्क्रियताम् ।

10

2. स्वाभिमतं सूत्रद्वयं सुरगिरा व्याख्येयम् —

2 × 5 = 10

- a) स्वतन्त्रः कर्ता
- b) आख्यातोपयोगे
- c) वारणार्थानामीप्सितः
- d) आधारोऽधिकरणम्
- e) हेतौ ।

SUB-B.A. (HN)-SANA-12133

[Turn over

3. यथेच्छ मेकं दीक्षितवचनं व्याख्येयम् — 1 × 6 = 6
- उपपदविभक्तेः कारकविभक्तिर्बलीयसी ।
  - प्रकर्षविवक्षायां परत्वात्कर्मसंज्ञा ।
  - तमब्रह्मणं किम् ? गङ्गायां घोषः ।
4. अधोदत्तानां यथेच्छं द्वयोः टीका रचनीया — 2 × 5 = 10
- अभिधानम्
  - अकथितकर्म
  - संप्रदानम्
  - शेषः
  - कर्ता ।
5. रेखाङ्कितानां पदानां द्वयोः ससूत्रं सकारणविभक्तिप्रयोगसार्थक्यं निर्णयेयम् — 2 × 2 = 4
- प्रासादात् प्रेक्षते
  - अक्षान् दीव्यति
  - दन्तयो हन्ति गजम्
  - पण्डितं मूर्खं इति मन्यते
  - सूर्यस्य उदयः ।

$1 \times 6 = 6$

6. स्वेप्सितं सूत्रयुग्मं सुरगिरा व्याख्येयम् —

$2 \times 5 = 10$

- a) समर्थः पदविधिः
- b) अर्धं नपुंसकम्
- c) सह सुपा
- d) तत्र तेनेदमिति सरूपे
- e) राजाहःसखिभ्यष्टच् ।

$2 \times 5 = 10$

7. अधोदत्तानां द्वयोः दीक्षितवचनयोराशयः स्पष्टीक्रियताम् —

$2 \times 5 = 10$

- a) तथा च गतिकारकोपपदानां कृद्धिः सह समासवचनं प्राक्सुबुत्पत्तेः ।
- b) निर्धारणे या षष्ठी सा न समस्यते ।
- c) समासश्चतुर्विध इति तु प्रायोवादः ।
- d) अधिकारोऽयम् । एतत्सामर्थ्यादेव प्राचीनानां नित्यसमासत्वम् ।

$2 \times 2 = 4$

अथवा

द्वयोः टीका लेखनीया —

$2 \times 5 = 10$

- a) एकशेषः
- b) समाहारः
- c) अलुक् समासः
- d) उपसर्जनम् ।

SUB-B.A. (HN)-SANA-12133

[Turn over

8. अधोलिखितानां द्वयोः पदयोः ससूत्रं साधनं कार्यम् —

2 × 5 = 10

- a) युवजानिः
- b) दुर्भिक्षम्
- c) अष्टाध्यायी
- d) अग्नीषोमौ
- e) दृढभक्तिः ।

UNIT - II

Marks - 30

9. Answer any *two* of the following questions :

2 × 10 = 20

- a) Show the main points of difference between Vedic and Classical Sanskrit language.
- b) Write a note on the divisions of Indo-European language.
- c) Write a clear note on Dravidian influence in Sanskrit.
- d) Write a note on the origin of writing in India.

10. Write short notes on any *two* of the following :

2 × 5 = 10

- a) Accent
- b) Assimilation
- c) Epenthesis
- d) Verner's Law.

SUB-B.A. (HN)-SANA-12133